

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theophili Bernardini E Societate Iesv De Religiosæ Perseverantiae Præsidiis Libri XI. ...

Bernardin, Théophile

Antverpiae, 1622

18. Quomodo erga domesticos humilitas obseruanda.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47032](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47032)

CAPVT XVIII.

Quomodo erga domesticos humilitas obseruanda.

DE domesticis non idcirco quæro, quasi ceteros præteritos velim: imò verò quàm maximè in omnes est obseruanda; cauendumque ne (qui non aliud quàm humilitatis palæstra esse debet) Religiosus status nostro vitio fiat superbiæ incentiuū, si vel illis ipsis, qui in vanitate sui sensus vitam terunt, vel (à quo longissimè abesse oportet) alterius instituti Religiosis nos vel nostra præterierimus. Domesticorum igitur memini, quia conuictus eorum est perpetuus, quia, vt vulgò ferunt, familiaritas contemptum parit, quia si hoc vnū benè obseruetur, vitæ Religiosæ, quæ forsan occurrerent, molestiæ mirè lenientur, faciliſque atque iucundissima perseuerantia reddetur.

Hinc B.P.N. Ignatius nequaquam id in postremis habuit, imò quanti faceret, appositissimis & grauiſſimis verbis atque ſententijs teſtatum reliquit. Cum enim ageret de ſuis, vt loquitur, *in ſua vocatione conſeruandis, iuuandisq; vt proficiant in via Dei, & virtutibus*: paulò poſt, hæc omni commendatione memoriæque digniſſima perſcribit, *In omnibus procurent atque optent potiores partes alij deſerere, omnes in animo ſuo, tanquam ſibi Superiores ducendo, & exterius honorem ac reuerentiam, quam exigit cuiusque ſtatus, cum ſimplicitate & moderatione Religioſa exhibendo: atque ita fiat, vt ſe mutuo conſiderantes, in deuotione creſcant, Deumq; Dominum noſtrum laudent, quem quiſque in alio, vt in illius imagine, agnoſcere ſtudeat. Quæ ſi obſeruentur, & ſatis eſt, & optimè eſt: idcoque illoꝝ vim partiè explenbimus, aut potiùs (perſpicua enim ſunt) idco latius diducemus, quòd iucundum ſic eis immorari.*

Equidè huius præceptionis, quam tamè tunc exſtare neſciebamus, obſeruatio animaduërſa me meoſq; ſocios olim ante Societatem imitã, admiratione haud parum perculit. Crebri ad Duaceniſis Collegij atq; vocabantur, ſacerdotes, Profeſſores, ſtudioſi quoque literarum, ijdemq; iam Religioſi Societatis, curtabat alacer & frequens ianitor, pluriſimè acceſſus, reſeſſuſq; perpetuabatur, & quamuis nihil curioſius obſeruaremus, ipſa tamen illa, Religioſa inter eos veneratio adoleſcentes oculos ſalubriter vulnerabat. Nec ſemel regreſſi alter alteri diximus: Vidiftine, quàm amicè inter ſe conſalutant, quanta comitate & reuerentiã, nec ſecùs quàm poſt longas abſentiã moras excipiunt, quàm blandè compellant, quàm paratè pacatè, mollitèq; reſpondent! ſenioribus in iuniores, ſacerdotibus in non ſacerdotes, & in ſuos Coadiutores, quàm nihil imperioſum, nihil ſibi prærogans eſt aut acerbum! Mirabamur, mouebamur, nec immemor quin & illorū qui tum erant, grata etiamnū apud me, idco vigeat recordatio: ac

propterea refero, vt, quantum in ea re ad permoendos animos momentum in-
sit, clarius conset, posterique etiam atque etiam videant, ne huiusce patrimonij
opimam hereditatem sua vnquam locordia dilapidari sinant.

Vigeat igitur aduersus vnumquęque, eximia quedam, non sine ingenuo pu-
dore reuerentia, affabilitate, comitate, ac sereni vultus amabilitatem prefe-
rens, ita vt ad cuiusuis occursum iucunditate subiliat pectus, caritate incitetur,
veneratione temperetur. Nihil mihi hic vanorum & leuiculorum hominum
familiaritati cognatum sit, seria non morosa tamen, grauitatis & sanctimonie
plena, sed omni acerbitate carentia adhibeantur, candor sine fuce, sine solutio-
ne remissio, sine leuitate iucunditas, sine suspitione prudentia, moderata con-
siliolorum sine fictione relectio, purus, castus & castus haustus, acin celum sti-
mulans amor. Que ducuntur humanitas, humanitasque coalescunt amicitia,
quadam ferme nituntur similitudine, conuenientia & paritate nature affectuq;
modum nesciente, paulatim sibi vsque adeo implicantur, vt decorum, re-
ctumque & iustum, pre amore suo, non admodum pensi habeant; aut saltem,
si moderatores fuerint, tacite, nimiumque patienter multa dissimulent, que a
prescripto rigide rationis exorbitant. Amantium, ait quidam, rixæ, amoris re-
dintegratio est: quippe inter eiusce generis amantes, leuitate, procacitate, dica-
citate, petulantia, amarulentis iocis, in rixas, in contentiones itur: moderatus &
æquabilis amor deest, sed est incertus, perturbatorum fluctuationi obnoxius,
solicitus, inuidus, suspicax, modò exardescens, & amici omnia, vel mala excu-
sans, vel bona supra verum efferens; modò verò languescens, frendens, indi-
gnans, minitans, & quò se vertat ignorans, ac nisi breui placeat, in implacabiles
inimicitias desinens, ignem & flammam, mox & cineres daturus.

At Religiosus amor, virtute, ratione, Deoque connixus, coalitus atque per-
seuerans, nusquam à vero, decoro, honesto rectoque desectit, sibi semper simi-
lis, eodem tenore decurrit; diæteria, sermo blandus & fractus, ioci leues, soluti
risus, molles oculorum coniectus, contactus atque complexus corporum, pro-
cul hinc exulant: nihil datur auribus, nihil adulationi conceditur, per rara eita-
mici in faciem laudatio, at frequentissima, ac propè perpetua ad meliora cohori-
tatio: perperam facta non dissimulat, amicè sed grauitè, modestè sed fortiter,
leniter simul & acriter monet, reprehendit, vrget, neque cessat donec in ratio-
nis gyrum reduxerit: ab æmulatione & inuidia tantum abest, vt nihil magis optet,
quam vt is quem diligit diligatur à cunctis; ideoq; non in angulis, non secre-
to, non in tenebris, non in latibulis ac seorsim, sed luce, palam, in omnium con-
spectu, sine trepidatione, sine cuiusquam tremula vitatione, verlatur: amici
presentiã gaudet, ita tamè vt suo tempore, vt neque diutiùs aut crebriùs quam
par sit, & Religionis mores exigant, neque otiosa in longum colloquia pro-
trahantur, neque velit sibi, vel ad momentum, adesse amicum vltra quam ratio
postulet; ideoq; non est anxia, non sollicita, non querula, & obuersantibus de-
sideriis

sideriis molesta absentia, imò nec imperatus discessus diuturnus tristitiam
 ciet; sed vnius diuinæ maiestatis obsequiis omnem amicitie dulcedinem
 egregiè compensari putant, nec eos aut spatia temporum, aut locorum inter-
 ualla seiungunt, quos vnus cum Deo spiritus, æternæ caritatis non dissociabili
 vinculo pariter vnus fecit. Quod ipsum in sua cum D. Basilio familiaritate Na-
 zianzenus Theologus animaduertens dixit; *Corporum amores, quia rerum fluxu-
 rum sunt, fluunt quoque ipsi, non secus ac veris flores. (nam nec flamma consumpta ma-
 teria remanet, sed vna cum ea extinguitur: nec cupiditas marcescente fomite subsistit.) At
 pudici, & Deo grati amores, quandoquidem rei stabilis & firma sunt, propterea diutur-
 niores etiam sunt. quantoq; maior pulchritudinis species ipsis obicitur, tanto etiam arctius
 & secum, & inter se rerum earumdem amatores deuincunt. Hæc quippe superni amoris
 lex est. Ita ille, & optimè.*

Orat. 20.

Cum enim illius modus, fons & origo sit Deus, nec aliter in animis nostris
 Religiosus fratrum amor, quam diuinæ gratia obstetricante pariatur: Dei verò
 gratia & paterna beneficentia, non in vnum, aut alterum, sed in omnes variè dis-
 fundatur, ac nonnumquam ibi copiosior lateat, vbi minùs in speciem sese of-
 fert: non debet angusto paucorum numero Religiosus amor arctari, latius in
 plures vagetur, cunctosq; quos eiusdem Religionis fouet sinus, præcipuè
 completatur necesse est. Cumque non dissensionis sit Deus, sed pacis, nihil verò sic
 pacem exterminet, dissensiones gignat animorum, vt inæqualitas, vt singulari-
 tas: sibi enim quisque negari dolet, quod in alium videt largiter effundi; ideo
 etiam amorem hunc in omnes æqualiter expandi oportet, vitiumque fuerit, si
 vel in pauciores tantùm, vel intensius in nonneminem conferatur. Qua de re
 grauitè S. Basilius. *In hoc communi contubernio, inquit, partiaris amicitias ac socie-
 tates communis lex non permittit. Omnino enim necesse est, partiaris fauores in multu
 ledere communem concordiam. — Si verò quis maiori caritatis affectu mouetur erga mo-
 nachum, fratrem, aut cognatum, quam ad alium quendam, propter quemcumque tandem
 preteritum, u velut iniuriam faciens communitati castigetur: nam redundantia affectio-
 nis in vnum, multam accusationem affert defectus in ceteris. Iterum que alio loco; Qui
 vnum præ alio diligit, accusat semetipsum, quod erga alios non habeat perfectam carita-
 tem. Docet enim ibidem, communem & æqualem esse oportere, qualis natura-
 liter inest homini in sua membra: his enim omnibus æqualiter vult sanitatem,
 quamuis, vt vnum alteri præstat, ita non æquè in oculum, pedisq; digitum af-
 ficimur: nec dissimiliter in hominibus, pro honestatis ratione, suam, in his qui
 vtiliores sunt, prærogatiuam habet dignitas. Sed hæc obiter pertrinxisse sita-
 tis, suus illis debetur differendū locus: ad nostram redeamus.*

Homil. 4.
ascet.Homil. 5.
ascet.